

Dosarul nr.3ra-1121/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (judecătorul: L. Holevițaia)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecătorii: M. Guzun, V. Buhnaci, L. Pruteanu)

DECIZIE

20 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Sveatoslav Moldovan
Iurie Bejenaru
Victor Burduh
Nicolae Craiu

examinând recursurile depuse de Întreprinderea cu Capital Străin „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate cu Răspundere Limitată și Ion Căpățînă,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Ion Căpățînă împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la contestarea actului administrativ, constatarea încălcării termenului de examinare a cererii, repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 26 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse cererile de apel depuse de către Ion Căpățînă și Întreprinderea cu Capital Străin „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate cu Răspundere Limitată și a fost menținută hotărârea din 24 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă:

La 28 august 2017, Ion Căpățînă a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate cu Răspundere Limitată (în continuare ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL) cu privire la contestarea actului administrativ, constatarea încălcării termenului de examinare a cererii, repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL a emis factura nr. 2147279197 pe numele consumatorului casnic Ion Căpățînă, indicând suma datoriei pentru perioada de facturare 26 mai 2017-23 iunie 2017, în mărime de 380, 09 de lei.

Reclamantul a afirmat că, nefiind de acord cu datoria indicată în factura de plată, la 4 iulie 2017 a expediat în adresa furnizorului de energie electrică cerere prealabilă, prin care a solicitat excluderea datoriei de 380,09 de lei, dar nu a primit nici un răspuns.

Ion Căpățină a solicitat, constatarea faptului nesoluționării în temeiul legii cu privire la petiționare a cererii din 4 iulie 2017 nr. 22616 de ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL; excluderea datoriei în mărime de 380,09 de lei din factura de plata nr. 2147279197, pentru perioada 26 mai 2017-23 iunie 2017, cu radierea datoriei care este nefondată și ilegală; încasarea cheltuielilor de judecată și repararea prejudiciului moral.

La 18 aprilie 2018, reclamantul a depus cerere de concretizare a cerințelor și suplimentar a indicat că, potrivit deciziei în rezultatul verificării din 9 iunie 2017 a fost constatată încălcarea clauzelor contractuale, lipsa sigiliului de la bornele contorului, ceea ce a servit drept temei pentru efectuarea recalculării consumului de energie electrică conform p.93, 94, 98 din Regulament însă, fără a se indica în baza cărui criteriu i-a fost recalculată suma.

Reclamantul Ion Căpățină a solicitat, constatarea faptului nesoluționării în temeiul legii cu privire la petiționare a cererii din 4 iulie 2017 nr.22616 de ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL; excluderea datoriei în mărime de 380,09 de lei din factura de plata nr. 2147279197, pentru perioada 26 mai 2017-23 iunie 2017, cu radierea datoriei care este nefondată și ilegală; încasarea cheltuielilor de judecată și repararea prejudiciului moral; anularea deciziei cu nr. 0505/43208-20170609 din 19 iunie 2017, emisă de ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL.

Prin hotărârea din 24 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea a fost admisă parțial. A fost constatată, nesoluționarea de ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL în termenul legal, a cererii lui Ion Căpățină din 3 iulie 2017, recepționată de ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL la 4 iulie 2017. A fost încasată din contul ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL în beneficiul reclamantului Ion Căpățină pentru încălcarea termenului legal de examinare a cererii, suma de 400,00 de lei cu titlu de prejudiciul moral cauzat.

În partea anulării deciziei din 19 iunie 2017, excluderii din factura de plată a datoriei în suma de 380,09 de lei, acțiunea a fost respinsă ca nefondată.

La 26 octombrie 2018, Ion Căpățină a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe prin care a solicitat, casarea parțială a hotărârii din 24 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în partea respingerii cererii de chemare în judecată și pronunțarea unei noi decizii prin care acțiunea să fie admisă integral.

Ulterior, la 13 noiembrie 2018, ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe prin care a solicitat, casarea parțială a hotărârii din 24 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă integral.

Prin decizia din 26 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse cererile de apel depuse de către Ion Căpățină și ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL și a fost menținută hotărârea din 24 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău a reținut că este justificata soluția instanței de fond privind constatarea nesoluționării cererii din 3 iulie 2017 în termenul legal, iar pe cale de consecință și încasarea prejudiciului moral, în condițiile în care s-a constatat încălcarea termenului legal de 30 de zile de soluționare a cererii.

A menționat că, nu poate fi reținut argumentul ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL precum ca cererea de excludere a datoriei nu este un act administrativ și respectiv nu cade sub incidența prevederilor art.2 al Legii contenciosului administrativ.

Totodată, instanța de apel a calificat ca fiind neîntemeiată cerința lui Ion Căpățînă privind anularea deciziei din 19 iunie 2017 cu excluderea din factura de plata a datoriei în mărime de 380,09 de lei, or, nu exista nici o premisa legala de anulare a acestuia, iar pe cale de consecință și a datoriei stabilite prin factura de plata nr. 2147279197. Mai mult, Ion Căpățînă a achitat suma de 390,00 de lei a cărei excludere o solicitat, acțiuni concludente ale acestuia ce denotă tacit recunoașterea datoriei.

A mai punctat, că la caz, ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL a respectat prevederile legale și a acționat în strictă conformitate cu legislația în vigoare la efectuarea verificărilor la echipamentul de măsurare, prin care se alimentează locul de consum NLC 2147279 a consumatorului Ion Căpățînă domiciliat în mun. Chisinau, str. V. Alecsandri 14, ap.43.

În acest context, Curtea de Apel Chișinău a conchis că concluzia primei instanțe despre necesitate admiterii parțiale a cererii de chemare în judecată este legala și întemeiată, iar argumentele apelanților sunt nefondate. (f.d.115-124)

La 24 iulie 2019, ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL a depus recurs împotriva deciziei din 26 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău prin care a solicitat, casarea parțială deciziei instanței de apel în partea respingerii apelului depus de furnizor și pronunțarea unei noi decizii prin care acțiunea să fie respinsă integral.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o neîntemeiată și pasibilă casării, deoarece instanțele ierarhic inferioare au interpretat eronat legea, au aplicat eronat normele de drept material și au apreciat arbitrar probele.

ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL a susținut că, cererea lui Ion Căpățînă privind excluderea datoriei în mărime de 380,09 lei nu constituie contestarea unui act administrativ, care ar cădea sub incidența prevederilor art. 2 al Legii contenciosului administrativ.

Astfel, întreprinderea avea la dispoziție termen de 30 zile lucrătoare din momentul înregistrării cererii privind excluderea datoriei deoarece, potrivit art. 8 alin. 1 al Legii cu privire la petiționare nr. 190 din 19 iulie 1994, petițiile se examinează de către organele corespunzătoare în termen de 30 zile lucrătoare. Prin urmare, termenul examinării cererii depuse la 4 iulie 2017 de către Ion Căpățînă în adresa ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL, a fost ultima zi 15 august 2017. Or, calcularea a 30 zile lucrătoare începe din ziua următoare zilei depunerii petiției la caz, 5 iulie 2017, iar răspunsul recurentului fost în interiorul termenului de 30 zile lucrătoare, fiind expediat la 14 august 2017.

Totodată a relevat că, cererea depusă de către Ion Căpățină nu a fost intitulată ca „cerere prealabilă” și nu s-a referit în conținutul cererii la Legea contenciosului administrativ și nu a fost solicitată anularea/revocarea a careva act administrativ concret.

Recurentul a considerat că, instanța de apel urma să aprecieze critic argumentele lui Ion Căpățină referitor la faptul că termenul de 30 zile pentru examinarea cererii petiționarului din 4 iulie 2017 urmează a fi calculat conform prevederilor Legii contenciosului administrativ (30 de zile calendaristice).

Prin urmare, a subliniat că prima instanță în partea motivantă a hotărârii indică în aprecierea instanței pct. 29, că cererea de chemare în judecată urmează a fi respinsă ca nefondată, cauzând o discrepanță între partea motivată și dispozitivul hotărârii.

Recurentul și-a întemeiat cererea de recurs pe prevederile art. 432, 434 Cod de procedură civilă și art.248 al Codului administrativ.

La 10 august 2019, Ion Căpățină a depus recurs prin care a solicitat, casarea parțială a hotărârilor instanțelor ierarhic inferioare și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă anularea deciziei cu nr. 0505/43208-20170609 emisă de ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL, exclusă datoria cu radierea din factura de plată în sumă de 380,09 de lei și repararea prejudiciului moral în mărime de 1000,00 de lei.

În motivarea cererii de recurs a reiterat argumentele de fapt și de drept indicate în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel.

Totodată, a susținut că, între dispozitiv și motivarea hotărârii judecătorești trebuie să existe concordanță. La caz, a considerat hotărârea contradictorie și pasibilă de a fi casată.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, reține că prin Legea nr.116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) al Codului administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) al Codului administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. Instanța de recurs menționează că decizia instanței de apel a fost pronunțată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Respectiv, termenul de declarare al recursului urmează fi calculat conform dispozițiilor instituite de Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

După cum denotă din actele cauzei, copia deciziei integrale a instanței de apel din 26 martie 2019 (f.d. 115-124), a fost expediată participanților la proces prin intermediul oficiului poștal la 12 iunie 2019, fapt confirmat prin copia scrisorii de însoțire a Curții de Apel Chișinău nr.6010 (f.d. 127), dar date care ar confirma recepționarea acestuia de către recurenți la dosar lipsesc.

Astfel, instanța de recurs consideră că recursurile depuse la 24 iulie 2019 de ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL (f.d.129-133) și la 10 august 2019 (prin intermediul oficiului poștal) de către Ion Căpățînă (f.d. 140-144, 155), sunt în termen.

La 30 iulie 2019 și respectiv la 28 august 2019 în adresa intimaților ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL și lui Ion Căpățînă au fost expediate copiile cererilor de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii a referinței. (f.d. 138, 156)

Însă, aceștia nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referințe în termenul stabilit.

La 30 octombrie 2019, recursurile depuse de ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL și de către Ion Căpățînă împotriva deciziei din 26 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău au fost numite de completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție pentru examinare în complet de 5 judecători.

Articolul 194 alin. (2) al Codului administrativ indică că în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

În conformitate cu prevederile articolului 195 al Codului administrativ administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.

În conformitate cu art. 247 al Codului administrativ, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. d) al Codului administrativ examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie prin care casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil,

comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursurile depuse de ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL și de către Ion Căpățînă, de a casa integral decizia din 26 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, și de a restitui cauza spre rejudecare în aceeași instanță, din considerentele ce urmează.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că, prezentul litigiu este guvernat de prevederile Legii contenciosului administrativ nr.793 din 10 februarie 2000 (în vigoare până la 1 aprilie 2019).

Astfel, în conformitate cu art. 1 alin. (2) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 statuează că orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Conform art. 14 alin. (1), (2) al Legii privind contenciosul administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ va solicita, printr-o cerere prealabilă, autorității publice emitente, în termen de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia, în cazul în care legea nu dispune altfel. În cazul în care organul emitent are un organ ierarhic superior, cererea prealabilă poate fi adresată, la alegerea petiționarului, fie organului emitent, fie organului ierarhic superior dacă legislația nu prevede altfel.

Conform art. 16 alin. (1) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte, a actului respectiv și repararea pagubei cauzate.

Conform art. 26 alin. (1) lit. a) al Legii contenciosului administrativ, actul administrativ contestat poate fi anulat, în tot sau în parte, în cazul în care: a) este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii, iar conform prevederilor art. 25 alin. (1) lit. b) al Legii contenciosului administrativ, judecând acțiunea, instanța de contencios administrativ adoptă una din următoarele hotărâri de admitere a acțiunii și de anulare, în tot sau în parte, a actului administrativ.

În fapt, din materialele cauzei rezultă, că, la 28 august 2017 Ion Căpățînă s-a adresat în instanța de judecată cu cerere, ulterior concretizată, împotriva ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL prin care a solicitat, constatarea faptului nesoluționării în temeiul legii cu privire la petiționare a cererii din 4 iulie 2017 nr. 22616 de ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL; excluderea datoriei în mărime de 380,09 de lei din factura de plata nr. 2147279197, pentru perioada 26 mai 2017-23 iunie 2017, cu radierea datoriei care este nefondată și ilegală; încasarea cheltuielilor de judecată și repararea prejudiciului moral; anularea deciziei cu nr. 0505/43208-20170609 din 19 iunie 2017. (f.d. 2, 45)

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță prin hotărârea din 24 octombrie 2018, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii pe care a admis-o parțial. A constatat, nesoluționarea de ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL în termenul legal, a cererii lui Ion Căpățînă din 3 iulie 2017, recepționată la 4 iulie 2017. A încasat din contul ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL în beneficiul reclamantului Ion Căpățînă pentru încălcarea termenului legal de examinare a cererii, suma de 400,00 de lei cu titlu de prejudiciul moral cauzat. În partea anulării deciziei din 19 iunie 2017, excluderii din factura de plată a datoriei în suma de 380,09 de lei, acțiunea s-a respins ca nefondată. (f.d.70-74)

Hotărârea primei instanțe a fost contestată atât de către Ion Căpățînă, cât și de către ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL.

Judecând apelul, instanța de apel prin decizia din 26 martie 2019 a respins cererile de apel depuse de către Ion Căpățînă și ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL și a menținut hotărârea din 24 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani. (f.d.115-124)

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, verificând legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel, în raport cu criticele formulate în recursurile depuse de ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL și de către Ion Căpățînă constată că, legalitatea deciziei este viciată.

Colegiul precizează că, soluția adoptată de către instanța de apel este nemotivată, deoarece din textul acesteia nu se reliefează o motivare amplă asupra argumentul expus de ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” în cererile de apel, care a indicat că hotărârea primei instanțe este contradictorie.

La caz, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție lărgit constată că hotărârea primei instanțe este contradictorie or, în partea motivată s-a ajuns la concluzia că cererea de chemare în judecată este nefondată și pasibilă de a fi respinsă pe când în dispozitiv a admis parțial acțiunea.

Instanța de apel, examinând argumentul invocat în apelul depus de ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” a omis să se expună asupra argumentului cu privire la contradictorialitatea hotărârii contestate.

Reieșind din cele expuse, Colegiul atrage atenția asupra faptului că instanța de apel, de fapt, nu a dat răspuns la toate argumentele formulate în cererile de apel, ci a denaturat natura juridică a speței, evitând să se expună asupra temeiurilor formulate. Cu referire la acest aspect, instanța de apel urma să verifice în ce măsură litigiul a fost examinat de către prima instanță și dacă aceasta a dat o apreciere corespunzătoare tuturor circumstanțelor și probelor invocate în acest sens.

Instanța de apel, însă, fără a să expune asupra argumentului invocat de apelantul ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” a menținut hotărârea din 24 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

În această ordine de idei, este cert că omiterea aspectelor menționate de către instanța de apel, direct indică la examinarea superficială a apelului, fără a fi supusă

controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță în părțile respective prin prisma prevederilor legale, aplicabile cazului.

În speță, prezintă relevanță și faptul că folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, reieșind din specificul acestui, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt și de drept, care, este diferită de la caz la caz.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel prematur a constatat și elucidat circumstanțele cauzei și probele prezentate în acest sens, limitându-se doar la aspectele constatate de către prima instanță.

În acest sens se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cerințele și obiecțiile formulate de către părți, ceea ce în speță lipsește.

Potrivit art. 373 alin. (1), (2), (4) și (5) din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. De asemenea, în limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Concomitent, instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată, instanța de recurs relevă că contrar acestor prevederi legale, instanța de apel, judecând apelul, a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului în raport cu regulile și legislația ce guvernează litigiul în cauză.

Or, reieșind din specificul acțiunii, instanța de recurs consideră că la judecarea cauzei era necesară verificarea legalității hotărârii primei instanțe, cât și obiectul litigiului atât în baza argumentelor invocate de apelant, cât și prin prisma cadrului legal ce guvernează raportul juridic supus judecării.

Iar în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Din aceste considerente, Colegiul constată încălcarea cu certitudine de către instanța inferioară a normelor procedurale și anume omiterea de a se expune asupra tuturor argumentul apelantului-recurentului ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL, ceea ce este inadmisibil, or, circumstanțele relatate determină încălcarea dreptului la un proces echitabil, fapt reflectat și de jurisprudența CEDO,

iar în scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei cerinței date, era indispensabil, alături de cele constatate, de a se expune și în privința acestora.

Aici, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă, că decizia instanței de apel, trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clară, înțeleasă de părțile implicate în proces, și să răspundă în mod expres la toate cererile și obiecțiile formulate de apelant și intimat (Principiul nr. 6 al Recomandării nr. R (84) 5 privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea justiției adoptată de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei la 28 februarie 1984).

Conform unei jurisprudențe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și, argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs. Spania, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

Or, principiul procesului echitabil reclamă că hotărârea să fie motivată, justițiabilul având posibilitatea să cunoască motivele care l-au făcut pe judecător să adopte una sau altă soluție și să le conteste dacă sistemul prevedea o cale de atac împotriva acestei hotărâri, lipsa motivării unei decizii judiciare, pune în pericol dreptul la un proces echitabil (cauza Kaufman vs. Belgia, 1986). Astfel, instanțele judecătorești sunt obligate să-și motiveze soluțiile și concluziile, să furnizeze toate răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns special în hotărâre. În cazul în care instanțade judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare aart. 6§1 din CEDO (cauza Hiro Balani vs. Spania, 1994).

Atunci, când instanța de apel, examinând apelul și adoptă o decizie prin care menține hotărârea primei instanțe, urmează a ține cont de faptul, că instanța de apel este obligată să examineze cauza, în limita pretențiilor înaintate de reclamant.

Sub aspectul celor relatate se constată că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitate să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa integral decizia din 26 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău și de a restitui cauza la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Astfel, la rejudecarea cauzei instanța de apel urmează a lua în considerare aspectele expuse anterior și a examina cauza în ordine de apel, motivând decizia

sa, inclusiv prin prisma temeiurilor invocate de ÎCS „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” SRL în cererea de apel și reexaminând cauza, să emită o decizie legală.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) și art. 248 alin. (1) lit. d) și alin. (2) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admit recursurile depuse de Întreprinderea cu Capital Străin „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate cu Răspundere Limitată și Ion Căpățînă.

Se casează integral decizia din 26 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Ion Căpățînă împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Gas Natural Fenosa Furnizare Energie” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la contestarea actului administrativ, constatarea încălcării termenului de examinare a cererii, repararea prejudiciului moral, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Iurie Bejenaru

Victor Burduh

Nicolae Craiu